

34. Teurastamolaitos¹⁾

Henkilökunta. Henkilökunnan lukumäärä oli kertomusvuoden lopussa 90. Näistä oli vakinaisia viranhaltijoita 34, tilapäisiä 3, viransijaisia 2, sopimuspalkalla 18 sekä tuntipalkalla olevaa henkilökuntaa 33.

Teurastamolaitoksen toimitusjohtajan virkaan valittiin agr. Antti Rentola 1.2. alkaen.

Eläkkeelle siirtyivät yliesimies Richard Åkerman 1.11., esimies Harald Nordberg 1.8., siiv. Hilja Tuomiluoto 1.5., apputyöntek. Väinö Hammar 1.8. ja apputyöntek. Kaarlo Kontio 1.11.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyivät halliapul. Claes Wilkman 1.1., teurast. Lauri Saarinen 9.10. ja siiv. Olga Tamminen 6.1.

Yleinen teurastamo

Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin vuoden kuluessa jäljempänä mainitut määrät eri eläimiä. Vertailun vuoksi julkaistaan myös v:n 1963—1965 luvut.

	1963	1964	1965	1966
Sonneja	7 141	6 492	5 034	5 722
Lehmiä	12 812	13 998	17 351	14 118
Hiehoja ja isoja vasikoita ...	12 385	13 522	14 771	9 785
Pikkuvasikoita	3 935	5 543	6 138	3 779
Lampaita ja vuohia	2 048	2 865	2 827	2 382

	1963	1964	1965	1966
Sikoja yli 50 kg	25 411	28 318	29 352	34 298
Sikoja alle 50 kg	1 553	1 816	2 262	2 209
Hevosia	436	472	664	727
Yhteensä	65 721	73 026	78 993	73 020

Edelläluetellut v:n 1966 ruhot vastasivat keskipainojen mukaan laskettuna 6 677 703 kg lihaa, josta 48.8 % nautakarjan, 0.5 % lampaan, 47.5 % sian ja porsaan sekä 3.2 % hevosen lihaa.

Teurastusten jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o I.

Teurastusosastoilla hylättiin lihaa 19 281 kg ja elimiä 38 586 kg, joten tässä osastossa hylätyn lihan kokonaismäärä oli 57 867 kg lihaa.

Teurastusosastoissa teurastetuista eläimistä tuotiin maanteitse 70 475 kpl ja rautateitse 2545 kpl eli yhteensä 73 020 kpl.

Lihantarkastamo

Lihantarkastamossa tarkastettiin kertomusvuonna 1 107 858 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat allamainittuihin ruholajeihin. Vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1964—1965 luvut:

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja teurastamolaitoksen toimintakertomuksen eripainoksessa.

34. Teurastamolaitos

	1964	1965	1966
Sonneja	268	271	156
Lehmiä	8 764	8 897	5 195
Hiehoja ja isoja vasi- koita	7 847	7 484	3 554
Pikkuvasikoita	8 186	6 333	4 846
Lampaita ja vuohia ...	3 549	3 242	1 909
Sikoja ja porsaita	1 297	946	513
Hevosia ja karhuja ...	238	242	180
Yhteensä	30 149	27 415	16 353

Tarkastuksen jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o II.

Lihantarkastamossa hylättiin vuoden aikana lihaa 42 875 kg ja elimiä 19 290 kg, joten tässä osastossa hylätyn lihan kokonaismäärä oli 62 165 kg.

Laboratorio

Laboratoriossa suoritettiin vuoden kuluessa 328 täydellistä bakteriologista tutkimusta, 983 keittokoetta ja pH-määrittystä, 290 bakterioskooppista sekä 492 erikoistutkimusta.

Trikiinien varalta tutkittiin 37 020 sikaa ja porsasta sekä yksi karhu, kaikki kielteisiksi tuloksiksi.

Täydelliseen bakteriologiseen tutkimukseen otettiin 0.4 % tarkastetuista ruhoista, eli yhteensä 328. Näistä oli teurastusosastoilta 124 ja lihantarkastamolalta 204. Hylätyksi tuli 154 ruhoa eli 46.9 % tutkimukseen otetuista. Hylkäämisperusteet olivat: bakteeripitoisuus 68, patologisanatomiset syyt 18, vieras haju ja korkea pH-arvo 40, lihan antibiotta-pitoisuus 5, leukoosi 1 sekä vetisyys 2. Kahden tai useamman em. syyn perusteella hylättiin 20 ruhoa.

Vain keittokoe ja pH-määrittys suoritettiin 375 ruhosta teurastusosastoilta ja 289 lihantarkastamolalta eli 0.7 % kaikista tarkastetuista ruhoista. Vieraan hajun ja korkean pH-arvon perusteella hylättiin 133 ruhoa eli 20.0 %. Ilman laboratoriotutkimusta hylättiin suoraan 291 ruhoa eli 0.3 % tarkastetuista ruhoista.

Lihasrappeutumaa tavattiin 3 lehmässä, 1 hiehoissa, 9 vasikassa, 19 pikkuvasikassa ja 7 siassa.

Salmonella typhimurium todettiin täydellisen bakteriologisen tutkimuksen yhteydessä 4 vasikassa ja yhdessä pikkuvasikassa. Pernaruton varalta tutkittiin 11 lehmää, 1 hieho ja 2 lammasta, kaikki kielteisiksi tuloksiksi. Tuberkuloositutkimuksia suoritettiin 2 lehmästä, 2 vasikasta ja 272 siasta, mistä tutkimuksista tulos yhden vasikan osalta oli positiivinen. Leukoosi todettiin 9 naudassa, 1 pikkuvasikassa, 1 siassa ja 1 porsaassa.

Lisäksi otettiin erityisesti salmonellojen toteamiseksi raapenäytteitä leikkuupöydistä 74, jotka kaikki olivat kielteisiä. Edelleen tutkittiin kliinisesti terveitä vasikoita 81 ja rotia 2, joista 1 vasikalla todettiin Salmonella typhimurium.

Antibiotica-koe suoritettiin 319 bakteriologisen ja 16 keittokokeen yhteydessä. Edellisistä oli positiivisia 23 ja jälkimmäisistä 6, eli yhteensä 8.7 %.

Sairasteurastamossa teurastettiin 23 eläintä eli 11 lehmää, 1 hieho, 4 pikkuvasikkaa, 6 sikaa ja 1 hevonen. Lisäksi obdusoitiin kuolleena saapuneet 12 ruhoa eli 1 lehmä, 4 vasikkaa, 1 pikkuvasikka, 1 lammas ja 5 sikaa.

Vuoden aikana suoritti laboratoriossa, lihantarkastamossa ja teurastusosastoissa 9 eläinlääkäriä hygienikkokurssiin ja yksi eläinlääkäri lihantarkastajan tutkintoon liittyvän harjoittelun. Laboratoriotutkintoa varten harjoitteli 14 ja trikiinitarkastajan tutkintoa varten 3 henkilöä. Yksi maatalous- ja metsätieteen ylioppilas tutustui eri osastojen toimintaan. Lihantarkastamossa ja teurastusosastoissa harjoitteli 4 eläinlääketieteen kandidaattia. Lihantarkastukseen ja teurastustekniikkaan kävi tutustumassa 85 lääketieteen kandidaattia ja 40 terveystarkastajaa.

Tarkastuseläinlääkäriin toteamat taudit ja niistä aiheutuneet toimenpiteet ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o IV.

Tukkumyynnihallia ja jäädyttämöjä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

Tukkumyynnihallissa myytiin:

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Koko vuosi
Nautoja kpl	5 039	3 886	5 389	4 559	3 975	3 490	3 326	4 077	4 788	5 423	5 982	5 071	55 005
Isoja vasikoita »	2 425	1 958	2 671	3 059	2 786	3 204	2 494	4 548	4 721	4 453	3 681	3 649	39 649
Pikkuvasikoita »	722	641	961	1 616	1 214	1 148	608	609	596	599	589	605	9 908
Lampaita »	398	426	753	587	514	387	972	1 654	1 494	1 529	1 111	656	10 481
Sikoja »	5 287	5 163	6 373	6 360	5 754	5 684	5 416	5 903	6 205	5 899	7 027	9 150	74 221
Hevosia »	126	97	155	130	104	150	79	174	167	274	176	113	1 745
Hirviä »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	9	—	20
Yhteensä kpl ¹⁾	13 997	12 171	16 302	16 311	14 347	14 063	12 895	16 965	17 971	18 188	18 575	19 244	191 029
Muuta tavaraa, kg	80 619	63 341	71 172	87 453	62 854	42 250	49 494	45 510	68 834	70 663	55 751	80 055	777 996

Jäädyttämön riippuvien ruojen osastoilla säilytettiin ²⁾:

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Koko vuosi
Nautoja kpl	5 344	5 232	5 538	5 346	4 009	5 307	3 079	4 799	6 414	7 270	7 904	6 874	67 116
Isoja vasikoita »	3 499	3 302	3 056	2 461	3 045	3 359	1 892	3 602	6 228	4 207	5 173	3 956	43 780
Pikkuvasikoita »	503	516	757	1 017	905	886	339	339	461	404	479	423	7 029
Lampaita »	186	193	245	197	210	114	406	819	681	797	481	363	4 692
Sikoja »	6 275	5 544	7 397	6 834	5 550	6 593	3 328	4 522	4 664	7 586	6 460	8 949	73 702
Hevosia »	125	84	139	98	75	194	47	110	194	488	197	161	1 912
Yhteensä kpl	15 932	14 871	17 132	15 953	13 794	16 453	9 091	14 191	18 642	20 752	20 694	20 726	198 231
Muuta tavaraa, kg	13 260	9 745	7 920	12 320	7 120	10 180	8 510	18 530	17 280	17 300	27 032	25 192	174 389

Teurastamon kautta yleiseen kulutukseen kertomusvuonna toimitetut lihamäärät kuukausittain käyvät ilmi eripainoksen taulukosta n:o III.

Syväjäädyttämö

Syväjäädyttämön pakkastilat olivat kaikki vuokrattuina läpi vuoden, samaten kellarit,

ullakot ja osittain myös aulat. Syväjäädyttämön pakkasvarastoihin otettiin seuraavat tavaramäärät kuukausittain:

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Koko vuosi
Kalaa kg	44 827	24 130	52 715	27 263	295 001	291 699	92 954	76 048	53 682	107 358	84 402	56 324	1 206 403
Lihaa »	204 042	164 309	254 668	250 290	408 807	451 129	209 834	275 092	230 420	221 861	259 180	212 227	3 141 859
Vihannek- sia, mar- joja ym. »	20 977	6 784	41 430	12 059	7 304	8 418	18 634	77 441	133 835	41 713	26 643	14 759	409 997
Juustoa .. »	—	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	23
Voita »	—	—	—	—	—	31 043	46 550	8 929	—	100	—	—	86 622
Siipikar- jaa »	15 748	10 420	15 751	31 683	15 887	14 844	45 275	6 166	24 042	24 432	17 664	20 158	242 070
Muuta ta- varaa, ku- ten jääte- lää ym. . »	11 080	13 578	62 554	14 033	14 410	11 364	23 253	5 312	12 705	14 192	10 463	18 992	211 936
Yhteensä, kg	296 674	219 221	427 118	335 328	741 409	808 497	436 523	448 988	454 684	409 656	389 352	322 460	5 298 910

¹⁾ Lihamäärä kiloissa eri kuukausina käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o III.

²⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruho- ja kilomäärää.

34. Teurastamolaitos

Taulukon lukuihin ei sisälly syväjäädyyttämön jäähdyttämösaleissa (n. +2 +5 °C), aulutiloissa, kellareissa ja ullakoilla säilytetty tavara.

Vihannestukkukeskus

Vihannestukkukeskuksen neuvottelukuntaan kuuluivat kertomusvuonna teurastamolaitoksen lautakunnan valitsemina teurastamolaitoksen toim.joht. Antti Rentola puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana kontt.pääll. Bengt Krook. Ostoasiakkaiden edustajana oli kauppias Matti Vainio (varalla joht. U. Sorsakivi) ja rva Augusta Hänninen (varalla A. Nikkanen). Myyntiasiakkaiden edustajana oli hortton. Nils Åström ja puutarha E. Jernmark (varalla Kai Söderholm).

Neuvottelukunta kokoontui kertomusvuonna 3 kertaa.

Kalatukkukeskus

Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa annettujen ilmoitusten mukaan kalatukkukeskukselle kaikkiaan 8 325 976 kg,

josta suolattua kalaa 1 573 373 kg, tuoretta ja jäädytettyä kalaa 6 724 113 kg ja savustettua kalaa 28 490 kg. Yksityiskohtaiset tiedot kalan tuonnista lähetyspaikkakunnittain ja kuljetustavan mukaan ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o V.

Kalantuonti Helsinkiin kuljetustavan mukaan

	kg	kg
elävää kalaa		52 972
tuoretta ja jäädytettyä kalaa		
laivoilla	608 307	
moottoriveneillä ja		
troolareilla	1 110 631	
autoilla	4 794 302	
rautateitse	157 901	6 671 141
suolattua kalaa		
vesitse	1 522 458	
autoilla	49 075	
rautateitse	1 840	1 573 373
savustettua kalaa		
autoilla		28 490
		<hr/>
		Kaikkiaan 8 325 976

Hallinto ja sivutoiminta

Käyttöosasto

Höyryä ostettiin kertomusvuoden aikana sähkölaitokselta yhteensä 15 400 tn 132 183 mk:n hintaan, joten keskihinta oli 8.58 mk/tn. Eri osatot kuluttivat höyryä seuraavasti: yleinen teurastamo 11 616 tn, syväjäädyyttämö 1 379 tn, sivutoiminta 2 125 tn ja hallintorakennus 280 tn.

Vedenkulutus oli kaikkiaan 244 323 m³ ja jakautui se seuraavasti: lämmin vesi 32 717 m³, hallintorakennus 3 907 m³, jäät tehdas 1 951 m³, yleinen teurastamo 82 385 m³, syväjäädyyttämö 62 913 m³ sekä sivutoiminta 60 450 m³. Veden hinta oli kertomusvuoden ajan 45 p/m³.

Sähkövirta ostettiin sähkölaitokselta 10 000 voltin suurjännitteisenä ja muunnettiin se teurastamolaitoksen omalla muuntoasemalla 380/220 volttiin. Vuoden kuluessa ostettiin sähkövirtaa 2 693 880 kWh 179 174 mk:n hinnasta, joten kWh:n keskihinta oli 6.65 p. Sähkön kulutus jakautui seuraavasti: yleinen teurastamo 963 738 kWh, syväjäädyyttämö 1 456 180 kWh, sivutoiminta 271 000 kWh ja hallintorakennus 2 962 kWh.

Teurastamon jäähdityshuoneita ja jäätelähdystä varten syväjäädyyttämön konehallissa olevat neljä ammoniakkipressoria kävivät vuoden aikana yhteensä 10 615 t ja oli niiden sähkövirran kulutus yhteensä 383 800 kWh.

Syväjäädyyttämön 19 pakkasvaraston ja 3 jäädytysuoneen jäädyttämistä varten oli konehallissa 7 ammoniakkipressoria, joiden käyntiajat olivat yhteensä 32 199 t. Neljää pakastustunneita varten ovat 4 ammoniakkipressoria olivat vuoden aikana käynnissä yhteensä 4 940 t. Sähkövirran kulutus syväjäädyyttämön jäädytyskoneissa oli yhteensä 1 199 000 kWh.

Kertomusvuoden aikana sai Oy Consolid valmiiksi urakoimansa navetta-sikalarakennuksen ja se otettiin käyttöön marraskuun alussa. Vanhat navetat ja sikalat vuokrattiin eri elintarvikealan yrittäjille.

Marraskuun alussa aloitettiin uuden kalatukkukeskuksen rakennustyöt ja urakoitsijaksi valittiin Otto Wuorio Oy.

Menojen ja tulojen yhdistelmä

	Menot		Tulot		Tulos	
	Talousarvio	Menot	Talousarvio	Tulot	Talousarvio	Liike
Yleinen teurastamo	1 710 290	1 844 161	1 489 000	1 580 252	- 42 619	- 263 909
Syväjäädyyttämö	956 496	905 907	990 000	1 123 041	+ 183 630	+ 217 134
Vihannestukkukeskus	208 490	185 566	215 000	200 738	+ 8 662	+ 15 173
Kalatukkukeskus	148 678	106 949	32 000	38 792	+ 48 521	- 68 157
Sivutoiminta	134 546	151 107	190 000	231 939	+ 25 378	+ 80 832
Yhteensä, mk	3 158 500	3 193 690	2 916 000	3 174 762	+ 223 572	- 18 927

Rahoitustase joulukuun 31 päivänä 1966

<i>Vastaavaa:</i>	mk	mk	<i>Vastattavaa:</i>	mk
Kassavarat			Velkojat	47 253
Käteisvarat	394		Menojäämät	131 382
Shekkitilit	16 897		Ennakkotulot	55 934
Postisiirtotili	10 232	27 523	Siirtomäärärahat	
Ennakkovarat			Pääomamenojen määrärahat ..	117 341
Alitilittäjät		50	Sidotut määrärahat	
Velalliset		40 673	Pääomamenojen määrärahat ..	754 934
Tulojäämät		201 417	Talletetut vieraat varat	1 739
Laskennalliset saatavat			Laskennalliset velat	
Nostamattomat määrärahat ...		872 275	Kaupungin keskuskassa	52 283
Tilikauden tappio		18 928		
Yhteensä	1 160 866		Yhteensä	1 160 866

Kantaomaisuustase joulukuun 31 päivänä 1966

<i>Vastaavaa:</i>	mk	<i>Vastattavaa:</i>	mk
Keskeneräiset työt ja hankinnat ..	286 725	Pääomavelka kaupungille	11 466 776
Arvopaperit	14 400	Yhteensä	11 466 776
Irtain käyttöomaisuus	30 260		
Rakennukset ja kiinteät laitteet	9 052 091		
Tonttialueet	2 083 300		
Yhteensä	11 466 776		